

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

عنوان:

بررسی نحوه تخصیص منابع مالی جهت اجرای برنامه ایراپن در شهرستان کرمان، شناسایی چالش‌ها و آرایه راهکارها

نگارنده : سید ابوالفضل ابراهیمیان

استاد راهنما : دکتر محمد حسن مهرالحسنی

استاد مشاور : دکتر وحید یزدی فیض آبادی

سال تحصیلی: پاییز 1402

شماره پایان نامه:

چکیده

مقدمه و هدف

بیماری های غیرواگیر به عنوان یک تهدید آشکار نه تنها بر علیه سلامت انسان ها، بلکه بر علیه رشد و توسعه اقتصادی جوامع مورد تأکید قرار گرفته اند. با توجه به محدودیت منابع مدیریت بیماری های غیرواگیر در کشورهای در حال توسعه اولویت بندی و تصمیم گیری در مورد نوع مداخلات و استراتژی های پیشگیرانه جمعیت محور حایز اهمیت است. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی فرایند تخصیص منابع مالی به برنامه ایراپن جهت اجرای برنامه ایراپن به صورت مطالعه موردی در شهرستان کرمان می باشد.

مواد و روش

مطالعه حاضر یک مطالعه کیفی است و در شهرستان کرمان در بازه زمانی سال های 1395-1401 انجام شد. این مطالعه متشکل از 4 مرحله از قبیل: مرور دامنه ای، مصاحبه، فوکوس گروپ و نگاشت نهادی بود. در مرحله مرور دامنه ای به بررسی اسناد و مدارک شامل برنامه ایراپن، دستورالعمل های مالی و گزارش های مرتبط با برنامه ایراپن پرداخته شد. در مرحله دوم، تعداد 13 مصاحبه با ذینفعان و افراد صاحب نظر درون دانشگاه و سازمان های مرتبط انجام شد. مصاحبه اول به صورت عمیق و سپس بر اساس چاقوب نظری برنامه ایراپن و مدل تخصیص به صورت نیمه ساختار یافته ادامه یافت تا اشباع حاصل شود. سپس مصاحبه ها پیاده سازی شد. در مرحله سوم گروه کاری متمرکز 6 نفره از ذینفعان مختلف تشکیل شد که افراد به صورت هدفمند انتخاب شدند تا ضمن بررسی و جمع بندی گام های قبلی ابزار و روش گزارش مالی حسابرسی برنامه ایراپن را بررسی و در صورت نیاز استاندارد می نمایند. اطلاعات بدست آمده از مراحل پژوهش توسط نرم افزار Max qda ورژن 20 کد دهی شد.

نتایج

براساس نتایج پژوهش، داده ها و اطلاعات بدست آمده از پیشینه پژوهش و مطالعه مضمون یابی یا مرور دامنه ای، 5 طبقه شامل مرجع تصمیم گیری، منبع تامین منابع، مدل های تخصیص منابع مالی، معیارهای تخصیص و چالش های تخصیص منابع مالی مشخص شد. نتایج مرحله مصاحبه دارای 5 طبقه (مدل های

تخصیص منابع مالی، معیارهای تخصیص، مرجع تصمیم‌گیری، چالش‌های تخصیص منابع مالی و منبع تامین اعتبار)، 21 کد و 15 زیر کد می‌باشد که به عنوان چارچوب شناسایی رویکرد و فرایند تخصیص اعتبارات مربوط به برنامه ایرانپن استخراج شده است را نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری

اتخاذ رویکردهایی از قبیل تامین منابع مالی از طریق مالیات انتخاب روش‌های تأمین مالی صعودی طراحی و عملیاتی نمودن نظام جامع اطلاعات، تعیین تعرفه خدمات درمانی به قیمت، واقعی ارتباط منسجم بین بخش خصوصی و بخش دولتی در ارائه خدمات درمانی شفاف نمودن سهم مشارکت مردم و دولت در تأمین منابع مالی نظام سلامت ساماندهی وضعیت خیریه‌ها در کشور از لحاظ منابع ورودی و صرف هزینه می‌تواند در زمینه تولید منابع مالی جدید مؤثر واقع گشته و اثر بخشی سیاست‌های بهداشتی و درمانی و عدالت محور بودن آنها را افزایش دهد. سیاست‌گذاران و مدیران نظام سلامت باید نیازهای واقعی نظام سلامت را اولویت بندی کنند و منابع مالی حاصل از مشارکت سازمان‌ها، مردم و دولت را بر مبنای این اولویت‌ها سازماندهی نمایند.

کلیدواژه‌ها:

ایرانپن، بیماری‌های غیرواگیر، تخصیص، منابع مالی

Abstract

Introduction and Objective: Non-communicable diseases are recognized as a clear threat not only to human health but also to the growth and economic development of communities. Given the limited resources for managing non-communicable diseases in developing countries, prioritizing and decision-making regarding the type of population-centric preventive interventions and strategies is crucial. Therefore, the present study aims to investigate the allocation of financial resources to the Iranpan program for its implementation in a case study in Kerman County.

Materials and Methods: This study is a qualitative study conducted in Kerman County during the years 1399-1401 (2020-2022). The study consisted of four phases: domain review, interviews, focus groups, and institutional mapping. In the domain review phase, documents and materials related to the Iranpan program, financial guidelines, and relevant reports were examined. In the second phase, 13 interviews were conducted with stakeholders and experts within the university and relevant organizations. The first interviews were in-depth, and then, based on the theoretical framework of the Iranpan program and the allocation model, semi-structured interviews were